

Sygn. akt III Ca 592/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Barbara Braziewicz

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2014 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa H. A. z siedzibą w S.

przeciwko E. S. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 11 lutego 2014 r., sygn. akt VIII C 1532/13

oddala apelację.

SSO Barbara Braziewicz

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 11 lutego 2014r. Sąd Rejonowy w Zabrze oddalił powództwo H. A. z siedzibą w S. przeciwko pozwanemu E. S. (2) i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.217zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Przytoczony wyrok oparty został na ustaleniach szczegółowo przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z ustaleń tych wynika, iż w dniu 22 lutego 2007 r. pozwany E. S. (1), prowadzący działalność gospodarczą, zawarł z (...) Bankiem Spółką Akcyjną w G. umowę kredytu na zakup pojazdu. Pismem z dnia 17 listopada 2009 r. (...) Bank Spółką Akcyjną w G. wypowiedziała pozwanemu umowę kredytową w związku z niedotrzymaniem przez pozwanego warunków udzielenia kredytu. Na dzień wypowiedzenia kredytu łączne zadłużenie wynosiło 9.688,69 zł, w tym tytułem kapitału kwota 8.665,51 zł, tytułem odsetek umownych kwota 820,04 zł, tytułem odsetek karnych kwota 128,14 zł, tytułem opłat windykacyjnych i za czynności bankowe kwota 75zł. W dniu 21 grudnia 2012r. powód zawarł z Bankiem (...) Spółką Akcyjną w K., w formie pisemnej, z podpisami notarialnie poświadczonymi, umowę sprzedaży wierzytelności tej ostatniej. Wykaz przysługujących Bankowi wierzytelności określony został w Załączniku nr 1, stanowiącym integralną część zawartej umowy. Pismem z dnia 16 stycznia 2013r. powód zawiadomił pozwanego o zawarciu w dniu 21 grudnia 2012r. umowy sprzedaży wierzytelności w kwocie 7.151,87 zł przysługującej Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w K. w stosunku do pozwanego. Pismem z dnia 28 lutego 2013r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 7.242,09 zł, w tym tytułem kapitału kwoty 3.903,87 zł oraz tytułem odsetek i dalszych opłat kwoty 3.338,22 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w tym w oparciu o okoliczności bezsporne, a także w oparciu o dokumenty przedłożone przez strony, szczegółowo opisane w uzasadnieniu.

Sąd Rejonowy w tak ustalonym stanie faktycznym uznał, iż powództwo w sprawie podlegało oddaleniu jako nieudowodnione zarówno w zakresie podstaw żądania zasądzenia na rzecz powoda dochodzonej pozwem kwoty, jak i legitymacji czynnej powoda. Zdaniem Sądu meriti powód w żaden sposób nie wykazał legitymacji czynnej w rozpoznawanej sprawie. Powód nie wykazała bowiem, iż na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności zawartej z Bankiem (...) Spółką Akcyjną w K. w dniu 21 grudnia 2012 r. nabył wierzytelność przysługującą jemu względem pozwanego. Umowa sprzedaży wierzytelności została zawarta bowiem pomiędzy powodem a Bankiem (...) Spółką Akcyjną w K., podczas gdy pozwany zawarł umowę kredytu z (...) Bankiem Spółką Akcyjną w G.. Z treści umowy, jak też z treści załączników do pozwu w żaden sposób nie wynika aby wierzytelność względem pozwanego, wynikająca z zawartej w dniu 22 lutego 2007r. umowy kredytu, była przedmiotem umowy sprzedaży wierzytelności – co skutkuje brakiem legitymacji czynnej powoda i jest samoistną podstawą oddalenia powództwa. Powód w żaden sposób nie wykazał ewentualnego następstwa prawnego Banku (...) Spółki Akcyjnej w K. w zakresie wierzytelności przysługujących (...) Bank Spółce Akcyjnej w G.. Dokumentem takim w przypadku ewentualnego połączenia spółek kapitałowych może być między innymi odpis z KRS danej spółki, w którym ujawniono wzmiankę o połączeniu. Warto w tym miejscu przypomnieć, iż zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa zatem rozkład ciężaru dowodu, przez wskazanie zarówno podmiotu, na którym ciężar dowodzenia spoczywa, jak również przedmiotu dowodzenia, tj. takich faktów, których wystąpienie wywołuje skutki prawne. W nauce postępowania cywilnego, jak i w praktyce sądowej przyjmuje się, że legitymacja procesowa jest właściwością podmiotu, w stosunku do którego sąd może rozstrzygnąć o istnieniu albo nieistnieniu indywidualnie – konkretnej normy prawnej przytoczonej w powództwie. Legitymacja procesowa jest więc zawsze powiązana z normami prawa materialnego. Sąd dokonuje oceny istnienia legitymacji procesowej strony w chwili orzekania co do istoty sprawy. Brak legitymacji procesowej zarówno czynnej, jak i biernej prowadzi do wydania wyroku oddalającego powództwo (por. H. Pietrkowski, Zarys metodyki pracy sędziego w sprawach cywilnych, Warszawa 2007, s. 112). Z tych przyczyn Sąd uznał, iż przejście do rozważań merytorycznych odnośnie zasadności powództwa pozbawione jest podstaw wobec stwierdzenia braku legitymacji czynnej powoda skutkującej oddaleniem powództwa już na tym etapie, niemniej jednak należy także podnieść, iż niezależnie od powyższego powód nie wykazał zasadności powództwa. To na stronie powodowej, zgodnie z powoływaną już wyżej regułą dowodzenia, spoczywał ciężar wykazania wysokości roszczenia. Na okoliczność istnienia i wysokości zobowiązania pozwanego powód przedłożył, poświadczoną za zgodność przez występującego w sprawie w charakterze pełnomocnika radcę prawnego, kserokopię wykazu wierzytelności. Z załączonej do pozwu umowy sprzedaży wierzytelności zawartej w dniu 21 grudnia 2012r. wynika, iż ta została sporządzona na piśmie z podpisami notarialnie poświadczonymi, jednakże w jej treści brak jest wskazania konkretnych praw i wierzytelności podlegających przeniesieniu. Zgodnie z klauzulą zawartą w § 1 ust.1 rzeczony umowy Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w K. przysługują niesporne i wymagalne wierzytelności pieniężne, szczegółowo określone w Załączniku nr 1 stanowiącym integralną część zawartej umowy sprzedaży wierzytelności, wynikające z tytułu dokonanych czynności bankowych (k. 15). Przedstawiony wykaz nie stanowi jednakże dostatecznego dowodu istnienia i wysokości zobowiązania, jak również nie stanowi on dowodu faktu przejścia wierzytelności na powoda. Forma przedstawionego wykazu nie pozwala bowiem na jego jednoznaczne przyporządkowanie do wcześniej wymienionej umowy, która w § 1 ust. 1 stwierdza, iż Załącznik nr 1 stanowi jej integralną część. Zdaniem Sądu, przedłożonemu częściowemu wykazowi wierzytelności nie można zatem przyznać waloru dokumentu urzędowego, wykazującego posiadanie przez powoda praw do wierzytelności przysługujących (...) Bank Spółce Akcyjnej w G. względem pozwanego. Konkludując, powódka nie udowodniła ani istnienia długu, ani tego, iż przelew wierzytelności był ważny i skuteczny w rozumieniu prawa cywilnego. W efekcie nie udowodniła także faktu, iż jest wierzycielem, co wyłączało możliwość zasądzenia na jej rzecz kwoty dochodzonej pozwem. Strona powodowa nie wykazała ponadto, w jaki sposób została ustalona dochodzona pozwem kwota 7.151,87 zł. Przede wszystkim strona powodowa nie udowodniła, iż należność główna wynosi w istocie 3.903,87 zł. Jak bowiem wynika z umowy kredytu na zakup pojazdu pozwanemu udzielono kredytu w wysokości 12.200zł, natomiast z wypowiedzenia umowy kredytowej

wynika, iż na dzień 27 grudnia 2009r. wysokość niespłaconego kapitału kredytu wnosila 8.665,51 zł. Powód nie wykazał, w jakiej wysokości wpłat dokonywał pozwany na poczet spłaty kredytu, ani też sposobu w jaki wpłaty te zostały zarachowane na poczet zadłużenia i odsetek. W świetle powyższych rozważań oraz materiału dowodowego zebranego w niniejszym postępowaniu powództwo podlegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w punkcie 1 sentencji. Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż przejście do rozważań odnoszących się do podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia pozbawione jest podstaw wobec nieudowodnienia powództwa, zarówno w zakresie podstaw żądania zasądzenia przez powoda dochodzonej pozwem kwoty, jak i stwierdzenia braku legitymacji czynnej powoda skutkujących oddaleniem powództwa już na tym etapie. O kosztach postępowania orzeczono jak w punkcie 2 wyroku w oparciu o wyrażoną w art. 98 k.p.c.

Od powyższego wyroku apelację wniósł powód, zaskarżając orzeczenie w całości, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania procesowego, z uwzględnieniem kosztów postępowania za obie instancje. We wnioskach apelacyjnych skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania tj.art.233 §1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego tj. umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 21.12.2012r., załącznika nr 1 do niniejszej umowy ujmującego wykaz nabytych przez powoda wierzytelności, art.228 k.p.c. polegające na nieuwzględnieniu faktu, iż (...) Bank S.A. to poprzednik prawny Banku (...) S.A., podczas gdy fakt ten jest powszechnie znany, nierozpoznanie istotny sprawy. Nadto powód wniósł o przeprowadzenie dowodu z oświadczenia Banku na okoliczność wykazania wysokości zadłużenia powoda wobec pozwanego oraz ważnego i skutecznego przelewu z tytułu umowy nr (...) na rzecz powoda, odpisu pełnego (...) Banku (...) SA na okoliczność wykazania, iż (...) Bank S.A. jest poprzednikiem prawnym Banku (...) S.A., dowodu zapłaty ceny na rzecz cedenta z dnia 27.12.2012r. tytułem umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 21.12.2012r. na okoliczność wykazania ważności i skuteczności przelewu wierzytelności w stosunku do pozwanego E. S. (1), kalendarza spłat dot. w/w umowy kredytowej na okoliczność wykazania ilości i wysokości rat z tytułu przedmiotowej umowy, wypowiedzenia umowy kredytowej na okoliczność postawienia w/w kredytu w stan wymagalności i daty upływu terminu wypowiedzenia, szczegółowego rozliczenia tego kredytu na okoliczność wykazania wysokości zadłużenia z tytułu umowy kredytu, a w szczególności naliczenia kwoty należności głównej, skapitalizowanych odsetek (umownych i karnych), daty ich naliczenia i wysokości stóp procentowych odsetek.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż zaskarżony wyrok należy uznać za trafny. Powołane w apelacji zarzuty naruszenia prawa procesowego i nierozpoznania istoty sprawy należało uznać za chybione.

Sąd Okręgowy podziela i uznaje za swoje zarówno ustalenia faktyczne, jak i prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, uznając, iż nie ma potrzeby ich ponownego szczegółowego przytaczania, ustalenia te znajdują bowiem oparcie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, które to dowody Sąd ten ocenił w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c., wbrew twierdzeniom powoda. Wnioski tego Sądu co do faktów w sposób logiczny wynikają z treści przeprowadzonych w sprawie dowodów, a zaoferowanych przez strony, równocześnie Sąd poddał wnikliwej i gruntownej ocenie cały zebrany w niej materiał dowodowy.

Przede wszystkim jednakże należy zauważyć, że powód nie postawił skutecznie zarzutu naruszenia przez Sąd art.233§1 k.p.c., bowiem nie wykazał, iż Sąd Rejonowy uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, tymczasem tylko takie uchybienia mogą być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena Sądu (tak SN w orzeczeniu z 6.11.1998r., IICKN 4/98 nie publ.).

Dodatkowo należy jedynie zauważyć, iż z treści przedstawionej przez powoda kserokopii wykazu, który miałby być załącznikiem nr 1 do przedmiotowej umowy cesji – zapisu dotyczącego umowy o nr (...) wynika jedynie, iż dotyczy on „(...)”, zatem nie wskazuje on tym samym w żaden sposób, iż odnosi się on do osoby pozwanego E. S. (1).

Ponadto należy zauważyć, iż Sąd Okręgowy mając na uwadze regulację art. 381k.p.c. uznał za uzasadnione oddalenie złożonych przez powoda dopiero na etapie postępowania odwoławczego wniosków dowodowych, uznając, iż wnoszący w dostatecznym stopniu nie uprawdopodobnił tego, iż potrzeba ich powołania wynikała dopiero w toku postępowania odwoławczego. Zawnioskowane dopiero na etapie postępowania odwoławczego dowody z dokumentów mogły zostać przeprowadzone jeszcze w toku postępowania przed Sądem Rejonowym. Skoro bowiem pozwany zarzucał w odpowiedzi na pozew, że nie może się ustosunkować do wysokości roszczenia, bo brak jest stosownego wyliczenia dochodzonych pozewem należności, to potrzeba powołania dowodów wykazujących sporne okoliczności powstała najpóźniej w piśmie powoda z dnia 19 grudnia 2013r. Z tych przyczyn Sąd drugiej instancji był uprawniony do pominięcia tych nowych dowodów zgłoszonego dopiero w postępowaniu apelacyjnym, albowiem zaszyły przesłanki określone przepisem 381 k.p.c. (zob. wyrok SN z dnia 10 maja 2000 r., III CKN 797/00, Prok. i Pr. 2000, nr 10, poz. 42).

Poza tym orzekając Sąd Okręgowy miał na uwadze, iż niniejsza sprawa jest rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym (art. 505¹ pkt 1 k.p.c.). Apelacja w postępowaniu uproszczonym jest zbliżona do modelu rewizyjnego (kontrolnego). Jest bowiem ograniczona do minimum możliwości przeprowadzenia przez sąd odwoławczy postępowania dowodowego do dowodu z dokumentu (pewnego i najczęściej prostego w przekazie środka dowodowego). Pełne postępowanie dowodowe - w zakresie wnioskowanym przez strony - może być prowadzone jedynie w sytuacji wniesienia apelacji, w której zarzuty w niej podniesione będą oparte na okolicznościach faktycznych lub środkach dowodowych, z których strona nie mogła skorzystać w trakcie postępowania przed sądem, który wydał orzeczenie. Strona musi wykazać zaistnienie takich okoliczności (zob. P. Pogonowski, komentarz LEX 2013r.). Zgodnie bowiem z art. 505¹¹ § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji nie przeprowadza postępowania dowodowego z wyjątkiem dowodu z dokumentu. Przepis § 2 art. 505¹¹ § 1 k.p.c. stanowi, że § 1 nie stosuje się, jeżeli apelację oparto na późniejszym wykryciu okoliczności faktycznych lub środkach dowodowych, z których strona nie mogła skorzystać przed sądem pierwszej instancji. W niniejszej sprawie powód nie wykazał, że okoliczności, które miałyby zostać wykazane przedłożonymi dokumentami nie były znane powodowi na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego i że nie mógł się wówczas na nie powoływać. Reasumując, stwierdzić należy, że powód nie udowodnił okoliczności podnoszonych w apelacji.

Także za bezzasadny należało uznać zarzut naruszenia art.228 k.p.c. polegający na nieuwzględnieniu faktu, iż (...) Bank S.A. to poprzednik prawny Banku (...) S.A., albowiem tego rodzaju fakt nie należy do kategorii faktów powszechnie znanych. Przyjmuje się, że faktami powszechnie znanymi są okoliczności, zdarzenia, czynności lub stany, które powinny być znane każdemu rozsądnemu i mającemu doświadczenie życiowe mieszkańcowi miejscowości, w której znajduje się siedziba sądu. Za powszechnie znane uznaje się wydarzenia historyczne, polityczne, zjawiska przyrodnicze, procesy ekonomiczne lub zdarzenia normalnie i zwyczajnie zachodzące w określonym miejscu i czasie. Tego rodzaju fakty, aby mogły się stać elementem ustalonego stanu faktycznego sprawy, powinny być stwierdzone w celu podkreślenia ich istotności dla sprawy. Przy czym o tym czy dany fakt jest faktem powszechnie znanym decyduje wyłącznie sędzia, do którego należy także ocena stanowisk stron w tym zakresie. Zatem powód w niniejszym procesie winien był zasygnalizować w jakikolwiek sposób, iż (...) Bank S.A. to poprzednik prawny Banku (...) S.A., jednakże nie uczynił tego.

Konkludując, zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a zarzuty powoda nie zasługiwały na uwzględnienie.

Z tych względów, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art.505¹⁰ §1k.p.c., apelację powoda oddalono, jako bezzasadną.